

КЛІНІКО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАВІЗНИХ ВИПАДКІВ МАЛЯРІЇ В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Абухаммаш Є. В., Литвінова Ю. О., Троцька І. О., Шолохова С. Є.

СумДУ, кафедра інфекційних хвороб з епідеміологією;

Сумська обласна інфекційна клінічна лікарня ім. З. Й. Красовицького;

ДЗ "Сумський обласний лабораторний центр держсанепідслужби України".

Актуальність. Проблема малярії залишається актуальною для багатьох країн світу, в тому числі й України, у зв'язку зі зростанням міграції населення.

Мета роботи. Вивчити основні клініко-епідеміологічні особливості завізної малярії в Сумській області.

Матеріали і методи. Проаналізовано медичні карти хворих на завізну малярію, які лікувалися у закладах охорони здоров'я регіону за період з 1996 по 2012 рр.

Результати. За 17 років у Сумській області зареєстровано 19 випадків завізної малярії у хворих віком від 21 до 59 років. Середній вік склав $(34,0 \pm 0,5)$ року. Більшість випадків недуги зареєстровано у віковій групі 21-30 р., тобто найбільш мобільній та працездатній частини населення. Жінок було 2 (10,5 %), чоловіків - 17 (89,5 %). 10 (52,6 %) хворих були громадянами України, які повернулись з ендемічних країн, 9 (47,4 %) - іноземними громадянами. На малярію хворіли робітники, студенти, туристи, пенсіонери. 11 (57,8 %) осіб госпіталізовані в перші три доби від початку захворювання, 8 (42,2 %) осіб - на 4-5 добу і пізніше. Лише 2 хворих приймали хіміопротифілактичні препарати.

У 50 % випадків діагноз малярії встановлений при первинному зверненні, 2 хворим встановлений діагноз гарячки нез'ясованого генезу, 2 - гострої кишкової інфекції, 2 - харчової токсикоінфекції, 2 - гострої респіраторної вірусної інфекції, 1 - пневмонії.

Лабораторно діагноз підтверджений у 16 (84,3 %) осіб, у 3 (15,7 %) - збудник не виявлений. Серед встановлених збудників малярії домінував *P. vivax*, який виявлений у 10 (62,5 %) хворих. У 4 (25 %) випадках виявлений *P. falciparum*, збудник тропічної малярії, у двох пацієнтів мала місце мікст-малярія (*P. falciparum* та *P. ovale* - 1, *P. falciparum* та *P. malariae* - 1). Починаючи з 2010 р., в область завозилась виключно тропічна малярія (5 випадків).

У 16 (84,5 %) осіб захворювання перебігало у середньотяжкій формі, 1 хворий помер. Летальність склала 5,3 %.

Усі пацієнти отримували протималярійні препарати (делагід, хінін, фансідар, коартен, артесунат, хіноцид). У 7 (36,8 %) випадках через відсутність необхідних лікарських засобів лікування здійснювалось медикаментами, що надійшли від хворих. У 8 (80 %) хворих на триденну малярію протирецидивна терапія не проводилась у зв'язку з відсутністю відповідних медичних препаратів, внаслідок чого у 3 випадках мав місце рецидив захворювання.

Висновки. Спостерігається тенденція до збільшення випадків завозу в область тропічної малярії. Підлягаючому контингенту не проводиться хіміопротифілактика. Відсутність в Україні необхідних препаратів призводить до розвитку рецидивів. Майже в 50 % випадках має місце несвоєчасна діагностика малярії, що потребує вдосконалення заходів з професійного навчання лікарів первинної та вторинної ланки у контексті їх підготовки з інфектології.